JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
F. G. JACOBS
22 päivänä marraskuuta 2001 [1]

1. Käsiteltävänä olevassa asiassa Oberster Gerichtshof (Itävallan korkein oikeus) esittää tiettyjä kysymyksiä asetuksen N:o 1408/71 [2] 94 artiklan sekä EY 39 ja EY 42 artiklan ajallisesta soveltamisalasta ja tulkinnasta. [3] Nämä kysymykset ovat tulleet esiin Itävallan kansalaisen vireille panemassa oikeudenkäynnissä, jossa hän vaatii Itävallan lainsäädännön mukaista työkyvyttömyyseläkettä 1.1.1998 lähtien jouduttuaan työtapaturman uhriksi vuonna 1968 Saksassa työskennellessään. Asiassa on kaksi olennaista kysymystä:

2. Ensinnäkin onko sellainen kansallinen säännös yhteisön oikeuden vastainen, jonka mukaan poikkeusta, joka tehdään työtapaturmaan perustuvan työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä olevasta odotusajasta, sovelletaan ainoastaan, jos henkilö, jolle turma oli sattunut, kuului tapaturman sattuessa pakollisen tai vapaaehtoisen vakuutuksen piiriin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti?

3. Toiseksi onko sellainen kansallinen säännös yhteisön oikeuden vastainen, jonka mukaisesti viitekautta, jonka aikana odotusaika on täytettävä, voidaan pidentää ainoastaan ajalla, jolta kyseinen henkilö on saanut eläkettä kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti?

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännökset

4. Asetuksen N:o 1408/71 9 a artiklassa, [4] jonka nimikkeenä on "Viitekauden pidentäminen", säädetään seuraavaa:

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (EYVL L 149, s. 2), jota on muutettu useaan kertaan. Viimeisin koonnettu toisinto tästä asetuksesta on sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta ja saattamisesta ajan tasalle 2 päivänä joulukuuta 1996 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1).

3 — Oberster Gerichtshof on esittänyt tähän asiaan liittyviä kysymyksiä vireillä olevassa asiassa C-280/00, Kauer, tuomio 7.2.2002 (Kok. 2002, s. I-1343), jossa olen esittänyt ratkaisuehdotuksen 25.9.2001 (s. I-1345).

4 — Lisätty sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta 18 päivänä heinäkuuta 1989 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2332/89 (EYVL 1989, L 224, s. 1).

"Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuutta koskevan oikeuden tunnustaminen edellyttää vähimmäisvakuutuskauden täyttymistä tiettynä aikana ennen vakuutustapahtumaa, jota vastaan vakuutus on otettu (viitekausi), ja jos edellä mainittu lainsäädäntö edellyttää, että kaudet, joiden aikana etuuksia on myönnetty tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, tai kaudet, jotka on tarkoitettu lasten kasvattamiseen tämän jäsenvaltion alueella, johtavat viitekauden pidentämiseen, kaudet, joiden aikana työkyvyttömyyseläkkeitä tai vanhuuseläkkeitä tai sairausetuuksia, työttömyysetuuksia tai työtapaturmaetuuksia (lukuun ottamatta eläkkeitä) on myönnetty toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ja kaudet, jotka on tarkoitettu lasten kasvattamiseen toisen jäsenvaltion alueella, johtavat samoin edellä sanotun viitekauden pidentämiseen."

5. Asetuksen N:o 1408/71 61 artiklassa, jonka nimikkeenä on "Erityiset säännöt tiettyjen kansallisten lainsäädäntöjen erityispiirteiden huomioon ottamiseksi", säädetään käsiteltävänä olevaa asiaa koskevilta osin seuraavaa:

" — —

5. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään nimenomaisesti tai muutoin, että työtapaturmat tai ammattitaudit, jotka ovat sattuneet tai jotka on todettu aiemmin, otetaan huomioon arvioitaessa työkyvyttömyyden astetta vahvistettaessa oikeutta etuuteen tai määrättäessä etuuden määrää, tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa myös huomioon työtapaturmat ja ammattitaudit, jotka ovat sattuneet tai jotka on todettu aiemmin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, niin kuin ne olisivat sattuneet tai ne olisi todettu sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

6. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään nimenomaisesti tai muutoin, että työtapaturmat tai ammattitaudit, jotka ovat sattuneet tai jotka on todettu peräkkäisesti, otetaan huomioon arvioitaessa työkyvyttömyyden astetta vahvistettaessa oikeutta [etuuteen] tai määrättäessä tällaisen etuuden määrää, tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa huomioon myös työtapaturmat tai ammattitaudit, jotka ovat sattuneet tai jotka on todettu peräkkäisesti toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, niin kuin ne olisivat sattuneet tai ne olisi todettu sen soveltaman lainsäädännön mukaan, mutta vain jos:

1) mitään korvausta ei ole suoritettu sellaisen työtapaturman tai ammattitaudin osalta, joka oli sattunut tai todettu aikaisemmin sen soveltaman lainsäädännön mukaan;

ja

2) mitään korvausta ei ole suoritettu sellaisen toisen jäsenvaltion lain-

säädännön mukaan, jossa tapaturma tai ammattitauti sattui tai todettiin peräkkäisesti, kun on otettu huomioon 5 kohdan säännökset tämän työtapaturman tai ammattitaudin osalta."

6. Asetuksen N:o 1408/71 94 artiklassa, jonka nimikkeenä on "Palkattuja työntekijöitä koskevia siirtymäsäännöksiä", säädetään käsiteltävänä olevaa asiaa koskevilta osin seuraavaa:

"1. Tämän asetuksen mukaan ei saavuteta oikeuksia ajalta — — ennen päivää, jolloin sitä alettiin soveltaa sen jäsenvaltion alueella, jota asia koskee — — .

2. Kaikki vakuutuskaudet ja tapauksesta riippuen kaikki työskentely- tai asumiskaudet, jotka on täytetty jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ennen — — päivää, jolloin asetusta alettiin soveltaa tämän jäsenvaltion alueella, — — otetaan huomioon määrättäessä saavutettuja oikeuksia tämän asetuksen säännösten mukaisesti.

3. Jollei 1 kohdasta muuta johdu, oikeus saavutetaan tämän asetuksen mukaan, vaikka se liittyy vakuutustapahtumaan, joka sattui ennen — — tämän asetuksen täytäntöönpanoa sen jäsenvaltion alueella, jota asia koskee — — ".

7. Itävalta liittyi Euroopan unioniin 1.1.1995. Liittymisasiakirjan [5] 2 artiklassa määrätään, että alkuperäisten sopimusten määräykset sitovat uusia jäsenvaltioita liittymisestä alkaen, ja niitä sovelletaan näissä valtioissa kyseisissä sopimuksissa ja tässä asiakirjassa määrätyin edellytyksin. Asetusta N:o 1408/71 on kuitenkin sovellettu Itävallassa 1.1.1994 alkaen Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen [6] nojalla.

Kansallinen lainsäädäntö

8. (Itävallan) Allgemeines Sozialversicherungsgesetzissä (yleinen sosiaalivakuutuslaki, jäljempänä ASVG) säädetään työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisestä henkilöille, joiden työkyky on alentunut. Näiden sääntöjen mukaisesti oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen edellyttää, että kyseinen henkilö on täyttänyt odotusajan (Wartezeit). Odotusajan lasketaan vastaavan niiden kuukausien määrää, joina

5 — EYVL 1994, C 241, s. 21.

6 — EYVL 1994, L 1, s. 3; ks. erityisesti 29 artikla, pöytäkirja N:o 1 ja liite VI.

kyseinen henkilö on maksanut eläkevakuutusmaksuja (Versicherungszeiten) tietyn kauden aikana (viitekausi) ennen sitä päivää, josta alkaen eläkettä on oikeus saada (määräpäivä, Stichtag).

9. ASVG:n 235 §:ssä, jonka nimikkeenä on "Odotusaika yleisenä edellytyksenä etuuksia koskevalle oikeudelle", säädetään seuraavaa:

"1. Edellä 222 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä etuuksia koskevien oikeuksien — — yleisenä edellytyksenä on, että odotusaika on täytetty (236 artiklan) 2 momentissa tarkoitetuilla vakuutuskuukausilla.

2. Odotusaikaa laskettaessa otetaan huomioon kaikkien alojen eläkevakuutuksien — — vakuutuskuukaudet.

— — "

10. ASVG:n 236 §:n 1 momentissa — jonka nimikkeenä on "Odotusajan täyttäminen" — säädetään, että jos kyseinen henkilö on määräpäivänä alle 50-vuotias ja kun vakuutustapahtuman perusteena on alentunut työkyky, etuuksia koskeva odotusaika on 60 kuukautta. ASVG:n 236 §:n 2 momentin nojalla odotusajan täyttämiseksi tarpeelliset 60 vakuutuskuukautta on täytettävä määräpäivää edeltävien 120 kalenterikuukauden aikana (viitekausi).

11. Näistä yleisistä säännöistä on lukuisia poikkeuksia, joista kaksi ovat käsiteltävänä olevassa asiassa erityisen merkittäviä.

12. Ensinnäkään oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen ei kaikissa tapauksissa edellytä odotusajan täyttymistä. Näin ollen 235 §:n 3 momentissa säädetään käsiteltävänä olevaa asiaa koskevilta osin seuraavaa:

"Odotusaikaa ei ole työkyvyttömyysetuuksien osalta — — , jos

a) oikeus saada etuutta perustuu sellaisen vakuutetun työtapaturmaan (175 ja 176 §) tai ammattitautiin (177 §), joka kuuluu eläkevakuutuksen piiriin tämän lain tai jonkun muun Itävallan liittovaltion lain nojalla pakollisesti tai ASVG:n 19 a §:n nojalla vapaaehtoisesti.

— — ".

13. Toiseksi 120 kuukauden pituista viitekautta, jonka aikana odotusaika on pääsääntöisesti täytettävä, voidaan pidentää neutraaleilla kuukausilla (neutrale Monate). ASVG:n 236 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

"Jos 2 kohdan mukaisesti määritellyissä kausissa on neutraaleja kuukausia (234 §), kausia on pidennettävä kyseisillä kuukausilla."

14. ASVG:n 234 §:ssä, jonka nimikkeenä on "Neutraalit kuukaudet", säädetään seuraavaa:

"1) Neutraaleina kausina pidetään seuraavia kausia, jotka eivät muodosta vakuutuskausia:

— —

2) kaudet, joiden aikana vakuutetulla oli päätöksessä vahvistettu oikeus saada

— —

b) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä vähintään 50 prosentin suuruisen työkyvyn aleneman johdosta;

— — ".

15. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Itävallan tuomioistuimet tulkitsevat ASVG:n 234 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohdassa olevan ilmaisun "lakisääteinen tapaturmavakuutus" viittaavan Itävallan tapaturmavakuutukseen ja sulkevan pois muiden valtioiden lainsäädännön mukaisesti myönnetyt työkyvyttömyyseläkkeet.

Tosiseikat ja esitetyt kysymykset

16. Ennakkoratkaisukysymyksessä esitetyt tosiseikat voidaan tiivistää seuraavasti.

17. Pääasian kantaja Johann Franz Duchon on 18.1.1949 syntynyt Itävallan kansalainen. Hänelle sattui 8.9.1968 tapaturma hänen työskennellessään lomakautena harjoittelijana Saksassa. Kyseisestä päivästä

alkaen hän on saanut Saksasta 50 prosentin suuruiseen työkyvyn alenemaan perustuvaa työtapaturmaeläkettä.

18. Käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja on hakenut ASVG:n säännösten mukaista työkyvyttömyyseläkettä.

19. Kantaja teki alun perin hakemuksen tällaisen työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi 1.1.1994 alkaen. Käsiteltävänä olevan asian vastaaja Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten (toimihenkilöiden eläkevakuutuslaitos) ja Itävallan alemmat oikeusasteet hylkäsivät tämän hakemuksen. Oberster Gerichtshof hylkäsi 15.4.1997 kantajan vaatimukset pääasiallisesti seuraavilla perusteilla: i) hän ei ollut täyttänyt 60 kuukauden odotusaikaa ASVG:ssä säädetyn 120 kuukauden viitekauden aikana, ii) hän ei kuulunut ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohdassa, 236 §:n 3 momentissa tai 234 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohdassa vahvistettujen poikkeusten soveltamisalaan ja iii) hän ei voinut vedota yhteisön oikeuteen sen vuoksi, että hänen oikeutensa saada eläkettä perustui ennen 1.1.1994 sattuneeseen tapaturmaan. Tässä asiassa ei ole esitetty ennakkoratkaisupyyntöä yhteisöjen tuomioistuimelle.

20. Kantaja teki 15.4.1997 vastaajalle uuden hakemuksen työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi 1.1.1998 alkaen. Tämä hakemus hylättiin samalla perusteella kuin aikaisemmin, eli sen vuoksi, että hakija ei ollut täyttänyt ASVG:ssä säädettyä odotusaikaa. Kantaja valitti tästä päätöksestä Landesgericht Linziin (alueellinen tuomioistuin) ja Oberlandesgericht Linziin (ylempi alueellinen tuomioistuin). Hävittyään asian aineellisen kysymyksen osalta hän teki Oberlandesgericht Linzin päätöksestä Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin. Oberster Gerichtshofissa kantaja ei kiistänyt sitä tosiseikkaa, että hän ei ollut täyttänyt työkyvyttömyyseläkkeen myöntämiseksi ASVG:n mukaisesti vaadittua odotusaikaa. Hän väitti kuitenkin, että Oberster Gerichtshofin 15.4.1997 antama tuomio perustui virheelliseen käsitykseen yhteisön oikeuden ajallisesta soveltamisalasta ja että ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohta, 234 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohta ja 236 §:n 3 momentti olivat asetuksen N:o 1408/71 sekä EY 39 ja EY 42 artiklan vastaisia.

21. Oberster Gerichtshof katsoi, että asiassa tuli esiin yhteisön oikeutta koskevia kysymyksiä ja että sen aikaisempi asianosaisia koskeva päätös ei sitonut sitä, minkä vuoksi se päätti lykätä pääasian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

"1) Kuuluuko sellaisen työntekijän tilanne, joka sittemmin jäsenvaltioksi liittyneen

valtion kansalaisena teki ennen tämän valtion Euroopan yhteisöön liittymistä palkkatyötä toisessa jäsenvaltiossa ja jolle sattui siellä työtapaturma, sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 ja muutettuna 30.4.1992 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1249/92, soveltamisalaan, kun kyseinen henkilö jättää työkyvyttömyyseläkehakemuksen jäsenvaltioksi liittymisen jälkeen ja työtapaturmalla voi olla oikeuden perustava vaikutus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi?

Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

2) Onko EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohtaa ja 51 artiklaa (joista on tullut EY 39 artiklan 2 kohta ja EY 42 artikla) sekä asetusta N:o 1408/71 tulkittava siten, että niiden vastainen on sellainen kansallinen säännös, jonka mukaan odotusaikaa koskevaa edellytystä ei sovelleta työkyvyttömyyteen perustuvaa etuutta myönnettäessä, jos vakuutustapahtuma on seurausta työtapaturmasta ja jos vakuutustapahtuma on lisäksi sattunut (itävaltalaisen) Allgemeines Sozialversicherungsgesetzin tai muun (Itävallan) liittovaltion antaman lain mukaisen eläkevakuutuksen perusteella pakollisesti vakuutetulle tai ASVG:n 19 a §:n mukaisesti vapaaehtoisesti vakuutetulle, jolloin kansallinen säännös ei koske muissa jäsenvaltioissa työskenneltäessä sattuneita työtapaturmia?

3) Onko EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohtaa ja 51 artiklaa (joista on tullut EY 39 artiklan 2 kohta ja EY 42 artikla) tulkittava siten, että niiden vastaisia ovat asetuksen N:o 1408/17 9 a artikla sekä sellainen kansallinen säännös, jonka nojalla viitekautta ei ylipäänsä voida pidentää sellaisella ajalla, jolta on saatu eläkettä, tai jossa tällainen pidentäminen rajataan koskemaan tapauksia, joissa eläkeoikeus perustuu kyseisen jäsenvaltion lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen?"

22. Kantaja, Itävallan hallitus ja komissio ovat esittäneet kirjalliset huomautukset. Asiassa ei ole pidetty suullista käsittelyä.

Ensimmäinen kysymys

23. Ensimmäiseksi Oberster Gerichtshof kysyy, kuuluuko sellaisen työntekijän tilanne, joka sittemmin jäsenvaltioksi liittyneen valtion kansalaisena teki ennen tämän valtion liittymistä Euroopan unioniin palkkatyötä toisessa jäsenvaltiossa ja jolle sattui siellä työtapaturma, asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, jos kyseinen henkilö tekee työkyvyttömyyseläkehakemuksen jäsenvaltioksi liittymisen jälkeen ja jos — ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti — työtapaturma on sellainen, että sen perusteella voi syntyä oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen.

24. Ennakkoratkaisupyynnössä Oberster Gerichtshof mainitsee, että se haluaisi erityisesti tietää, onko työtapaturmaa pidettävä asetuksen N:o 1408/71 94 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna vakuutustapahtumana. Se lisää, että jos asetus N:o 1408/71 soveltuu, voidaan epäillä vahvasti sitä, onko ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohta yhteensoveltuva yhteisön oikeuden kanssa.

25. Kaikki käsiteltävänä olevassa asiassa huomautuksia esittäneet ovat sitä mieltä, että Oberster Gerichtshofin ensimmäiseen kysymykseen on vastattava myönteisesti. Olen tästä asiasta samaa mieltä.

26. On muistutettava, että asetuksen N:o 1408/71 94 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa: "Jollei 1 kohdasta muuta johdu, oikeus saavutetaan tämän asetuksen mukaan, vaikka se liittyy vakuutustapahtumaan, joka sattui ennen — — tämän asetuksen täytäntöönpanoa sen jäsenvaltion alueella, jota asia koskee — — ".

27. Tämä säännös koskee ymmärtääkseni tapauksia, joissa vakuutustapahtuma, kuten kuolemaan johtava työtapaturma tai irtisanomisesta johtuva henkilön työttömäksi jääminen,[7] sattui ennen asetuksen voimaantuloa kyseisessä jäsenvaltiossa. Tällaisissa tapauksissa asetukseen perustuvat oikeudet on taattava henkilölle, jota asia koskee, heti asetuksen voimaantulosta alkaen.[8] Asetuksen 94 artiklan 3 kohdan olennaisena tavoitteena on näin ollen estää jäsenvaltiota epäämästä kyseisiä oikeuksia ainoastaan sen vuoksi, että vakuutustapahtuma, johon oikeudet perustuvat, sattui ennen asetuksen voimaantuloa.

28. Nimenomaisesti on kuitenkin säädetty, että tätä sääntöä sovelletaan "jollei

7 — Ks. tältä osin asia 44/65, Singer, tuomio 9.12.1965 (Kok. 1965, s. 1191, 1202) ja asia C-275/96, Kuusijärvi, tuomio 11.6.1998 (Kok. 1998, s. I-3419, 23 ja 24 kohta).

8 — Ks. vuonna 1958 annetun asetuksen N:o 3 53 artiklan 3 kohdan vastaavasta tulkinnasta asia 68/69, Brock, tuomio 14.4.1970 (Kok. 1970, s. 171, 6—9 kohta).

1 kohdasta muuta johdu". Mainitun 1 kohdan mukaisesti asetuksen mukaan ei saavuteta oikeuksia ajalta ennen päivää, jolloin sitä alettiin soveltaa sen jäsenvaltion alueella, jota asia koskee. Mielestäni — ja tältä osin olen komission kanssa yhtä mieltä — säännöksen sanamuodosta johtuu, että jäsenvaltion velvollisuus myöntää asetuksen mukaisia oikeuksia asetuksen voimaantulopäivästä alkaen ennen kyseistä päivää sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta koskee ainoastaan niitä vakuutustapahtumia, joiden perusteella voitiin saada oikeus sosiaaliturvaetuuksiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti.[9] Muussa tapauksessa 94 artiklan 3 kohdalla perustettaisiin — taannehtivin vaikutuksin — uusia oikeuksia 94 artiklan 1 kohdan vastaisesti.

29. Käsiteltävänä olevassa asiassa on selvää — kuten komissio huomauttaa —, että sellaisen työtapaturman perusteella, jonka vuoksi kyseisen henkilön työkyky alentuu, voi syntyä oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen ASVG:n säännösten nojalla. Itävallan kansalainen, joka on työskennellyt ennen 1.1.1994 toisessa jäsenvaltiossa ja jolle sattui siellä tapaturma, kuuluu siten asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, jos kyseinen henkilö mainitun päivän jälkeen hakee työkyvyttömyyseläkettä ja työtapaturmalla voi olla oikeuden perustava vaikutus ASVG:n mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi.

9 — Tai joiden perusteella voitiin ottaa huomioon tietyt kaudet vakuutusmaksukausiin rinnastettavina kausina. Ks. julkisasiamies Jacobsin esittämä ratkaisuehdotus alaviitteessä 3 mainitussa asiassa Kauer, ratkaisuehdotuksen 67 kohta.

30. Tämä päätelmä ei kuitenkaan sinänsä vaikuta sellaisten säännösten yhteensovel-tuvuuteen yhteisön oikeuden kanssa, joista on kyse pääasiassa.

31. Asetuksen N:o 1408/71 94 artikla on siirtymäsäännös, joka sisältyy VII osastoon (Siirtymä- ja loppusäännökset) ja jossa määritellään asetuksen ajallinen soveltamisala. Mielestäni tällä säännöksellä ei voida antaa yksilöille oikeuksia, jotka eivät perustu asetuksen aineellisiin säännöksiin. Se tosiseikka, että työtapaturmaa voidaan pitää vakuutustapahtumana, ei voi sen vuoksi vaikuttaa pääasian ratkaisuun, jollei asetuksen aineellisia säännöksiä voida tulkita siten, että niiden vastaisia ovat sellaiset kansalliset säännöt — kuten ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohta, 234 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohta ja 236 §:n 3 momentti —, joilla estetään työntekijöitä vetoamasta odotusaikaa ja viitekautta koskeviin poikkeuksiin, jos heille on sattunut työtapaturma heidän työskennellessään toisessa jäsenvaltiossa.

32. Asetuksessa ei kuitenkaan ole mitään säännöstä, jonka perusteella voitaisiin omaksua tällainen tulkinta.

33. Toisaalta asetuksessa ei ole mitään yleisiä säännöksiä, joiden mukaisesti

jäsenvaltioiden olisi myöntäessään työkyvyttömyyseläkettä alentuneen työkyvyn perusteella otettava huomioon työtapaturmat, jotka ovat sattuneet toisessa jäsenvaltiossa. Asetuksessa ei ole myöskään mitään erityissäännöksiä, joita sovellettaisiin odotusaikoja koskevista kansallisista säännöksistä tehtäviin poikkeuksiin. Asetuksen 61 artiklan 5 ja 6 kohdassa on erityissäännöksiä, joiden mukaan kansallisten viranomaisten on otettava huomioon tietyissä tapauksissa muissa jäsenvaltioissa sattuneet työtapaturmat. [10] Näiden säännösten sanamuodosta ja siitä tosiseikasta, että ne sisältyvät, kuten komissio huomauttaa, III osaston 4 lukuun, jonka nimikkeenä on "Työtapaturmat ja ammattitaudit", eivätkä 2 lukuun, jonka nimikkeenä on "Työkyvyttömyys", johtuu kuitenkin selvästi, että niitä ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeisiin.

34. Toisaalta asetuksen 9 a artiklassa säädetään, että "viitekautta pidennettäessä kaudet, joiden aikana — — työtapaturmaetuuksia (lukuun ottamatta eläkkeitä) on myönnetty toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, johtavat — — viitekauden pidentämiseen". Kuten kaikki käsiteltävänä olevassa asiassa huomautuksia esittäneet katsovat, tämän säännöksen sanamuodon perusteella asetuksessa ei vaadita, että kansallisen lainsäädännön mukaisesti soveltuvaa viitekautta pidennettäessä otetaan huomioon eläkkeet, jotka on myönnetty työtapaturmien johdosta toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

10 — Ks. yhdistetyt asiat 173/78 ja 174/78, Villano, tuomio 29.5.1979 (Kok. 1979, s. 1851).

Toinen kysymys

35. Toisella kysymyksellään Oberster Gerichtshof kysyy pääasiassa sitä, ovatko EY 39 ja EY 42 artiklan sekä asetuksen N:o 1408/71 vastaisia sellaiset kansalliset säännökset, joissa säädetään, että työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaa odotusaikaa koskevaa poikkeusta sovelletaan vain siinä tapauksessa, että työkyvyttömyys on seurausta työtapaturmasta ja henkilö, jolle tapaturma sattui, oli tapaturman sattuessa pakollisesti tai vapaaehtoisesti vakuutettu kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

36. On syytä huomauttaa, että työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten tarkoituksena on vakiintuneen oikeuskäytännön [11] mukaan helpottaa yhteisön kansalaisten kaikenlaista ansiotyön harjoittamista yhteisön alueella. Kyseisten määräysten vastaisia ovat kaikki toimenpiteet, joilla voi olla epäsuotuisa vaikutus näihin kansalaisiin, kun he haluavat harjoittaa taloudellista toimintaa toisen jäsenvaltion alueella. Vapaan liikkuvuuden esteinä on lisäksi pidettävä säännöksiä, jotka siitä huolimatta, että niitä sovelletaan tekemättä eroa kansalaisuuden perusteella,

11 — Ks. erityisesti asia C-443/93, Vougioukas, tuomio 22.11.1995 (Kok. 1995, s. I-4033, 39 kohta) ja asia C-190/98, Graf, tuomio 27.1.2000 (Kok. 2000, s. I-493, 21 ja 23 kohta sekä niissä mainittu oikeuskäytäntö).

estävät jäsenvaltion kansalaisia lähtemästä kotimaastaan käyttääkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.

37. Erityisesti sosiaaliturvan osalta yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että EY 39 ja EY 42 artiklan tarkoituksena on estää se, että työntekijä, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja on tehnyt palkkatyötä useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, olisi epäedullisemmassa asemassa kuin työntekijä, jonka työura rajoittuu yhteen jäsenvaltioon. [12] Yhteisöjen tuomioistuin on erityisesti todennut, että EY 39 ja EY 42 artiklan tavoitetta ei saavutettaisi, jos siirtotyöläiset menettäisivät jonkin jäsenvaltion lainsäädännössä heille taatut sosiaaliturvaetuudet; tällainen seuraus voisi saada yhteisön työntekijät luopumaan käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja se olisi tämän vuoksi este tälle vapaudelle. [13]

38. Mielestäni on selvää, että ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohdan kaltainen säännös voi olla sosiaaliturvan osalta epäedullisempi siirtotyöläisille kuin niille, jotka ovat työskennelleet ainoastaan yhdessä jäsenvaltiossa, vaikka tällaista säännöstä sovellettaessa ei oteta huomioon kyseisten työntekijöiden kansalaisuutta.

12 — Ks. asia C-10/90, Masgio, tuomio 7.3.1991 (Kok. 1991, s. I-1119, 17 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö).

13 — Ks. erityisesti alaviitteessä 12 mainittu asia Masgio, tuomion 18 kohta ja asia C-349/87, Paraschi, tuomio 4.10.1991, (Kok. 1991, s. I-4501, 15 kohta).

39. Mainitun säännöksen mukaan työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaa odotusaikaa koskevaa poikkeusta sovelletaan vain siinä tapauksessa, että työkyvyttömyys on seurausta työtapaturmasta ja tapaturman kärsinyt henkilö oli tapaturman sattuessa pakollisesti tai vapaaehtoisesti vakuutettu asiaa koskevien ASVG:n säännösten mukaisesti. Kuten komissio korostaa, siirtotyöläisiä, joille sattuu työtapaturma heidän työskennellessään toisessa jäsenvaltiossa, on käytännössä vähemmän mahdollisuuksia täyttää vaatimus, joka koskee vakuuttamista ASVG:n mukaisesti kuin niillä työntekijöillä, jotka ovat pysyneet Itävallassa. Tästä siirtotyöläisille aiheutuva epäsuotuisa vaikutus saattaa saada yhteisön kansalaiset luopumaan käyttämästä heille kuuluvaa oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen. ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohdan kaltainen säännös on siten este tälle vapaudelle.

40. Lisäksi, kuten Itävallan hallituskin myöntää, ASVG:n 235 §:n 3 momentin a kohtaan olennaisesti liittyvä työntekijöiden vapaan liikkuvuuden rajoitus ei ole objektiivisesti perusteltu.

41. Tämän vuoksi olen yhtä mieltä kantajan ja komission kanssa siitä, että Oberster Gerichtshofin esittämään toiseen kysymykseen on vastattava myöntävästi.

Kolmas kysymys

42. Kolmanneksi Oberster Gerichtshof kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta, onko EY 39 artiklan 2 kohtaa ja EY 42 artiklaa tulkittava siten, että niiden vastaisia ovat asetuksen N:o 1408/71 9 a artikla ja sellaiset kansalliset säännökset, joiden mukaisesti viitekautta ei ylipäänsä voida pidentää ajalla, jolta on saatu eläkettä, tai joissa tällainen pidennys rajataan koskemaan tapauksia, joissa oikeus eläkkeeseen perustuu kyseisen jäsenvaltion lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen.

43. Vaikuttaisi siltä, että tällä kysymyksellään Oberster Gerichtshof haluaa ensinnäkin ja ennen kaikkea varmuuden siihen, ovatko EY 39 ja EY 42 artiklan vastaisia sellaiset kansalliset säännökset, joista säädetään ASVG:n 236 §:n 3 momentissa ja 234 §:n 1 ja 2 momentissa.

44. Tukea tähän kysymykseen vastaamiseksi voidaan saada asiassa Paraschi [14] annetusta tuomiosta. Tässä asiassa oli kyse työkyvyttömyyseläkkeen myöntämistä koskevasta Saksan lainsäädännöstä. Kyseisten säännösten mukaisesti eläkettä alentuneen työkyvyn perusteella myönnettiin ainoastaan, jos vakuutettu oli harjoittanut pakollisen vakuutuksen piiriin kuuluvaa toimintaa ja maksanut 36 kuukausittaista vakuutusmaksua viitekautena, joka kesti työkyvyttömyyttä edeltäneet 60 kuukautta. Saksan lainsäädännössä säädettiin viitekauden pidentämisestä niin kutsutuilla "ei-huomioon otettavilla kausilla", joihin kuuluivat ajanjaksot, joina kyseinen henkilö ei suorittanut mitään vakuutusmaksuja, muun muassa siksi, että hän oli työkyvytön. Mitään säännöksiä ei kuitenkaan ollut viitekauden pidentämisestä silloin, kun ne tapahtumat tai olosuhteet, jotka vastaavat niitä, joiden perusteella viitekautta voidaan muutoin pidentää, ilmenevätkin jossain toisessa jäsenvaltiossa.

45. Yhteisöjen tuomioistuin, jota pyydettiin ratkaisemaan näiden säännösten yhteensoveltuvuus yhteisön oikeuden kanssa, katsoi, että "vaikka [pääasiassa kyseessä olevan kaltaista lainsäädäntöä] muodollisesti sovelletaan jokaiseen yhteisön työntekijään, jonka osalta viitekautta voidaan näin ollen pidentää, kyseisellä lainsäädännöllä kuitenkin voidaan, siltä osin kuin siinä ei säädetä mahdollisuudesta pidentää viitekautta silloin, kun ne seikat tai olosuhteet, jotka vastaavat niitä, joiden perusteella viitekautta voidaan pidentää, ilmenevät jossain toisessa jäsenvaltiossa, vahingoittaa paljon merkittävämmällä tavalla siirtotyöläisiä, koska juuri heillä on erityisesti sairaus- tai työttömyystapauksissa taipumus palata lähtömaahansa". [15]

14 — Mainittu alaviitteessä 13.

15 — Tuomion 24 kohta.

46. Tämän perusteella yhteisöjen tuomioistuin päätteli, että " — — [EY 39] artiklan 2 kohdan ja [EY 42] artiklan vastaisena on pidettävä sellaista [kansallista] lainsäädäntöä, jonka mukaan viitekauden pidentäminen on mahdollista tietyillä edellytyksillä mutta ei kuitenkaan silloin, kun ne seikat tai olosuhteet, jotka vastaavat niitä, joiden perusteella viitekautta voidaan pidentää, ilmenevät jossain toisessa jäsenvaltiossa".

47. Olen kantajan, Itävallan hallituksen, komission ja Oberster Gerichtshofin kanssa samaa mieltä siitä, että tätä päättelyä voidaan soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa. Sellainen kansallisen oikeuden säännös — kuten 236 §:n 3 momentti ja 234 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohta —, jossa säädetään viitekauden pidentämisestä ajalla, jolta asianomainen henkilö on saanut työkyvyttömyyseläkettä kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, mutta ei ajalla, jolta kyseinen henkilö on saanut eläkettä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, voi vaikuttaa epäsuotuisammin siirtotyöläisiin kuin niihin, jotka eivät ole käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Tämän vuoksi näiden säännösten vaikutuksena voi olla se, että siirtotyöläiset luopuvat käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Lisäksi, kuten Itävallan hallitus itse myöntää, ei ole objektiivisesti mitenkään perusteltua evätä viitekauden pidentämistä ajalla, jolta eläkettä on saatu toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

48. Katson tämän vuoksi, että Oberster Gerichtshofin esittämään kolmanteen kysymykseen on vastattava myöntävästi.

49. Oberster Gerichtshof kysyy lisäksi, onko EY 39 ja EY 42 artiklaa tulkittava siten, että asetuksen N:o 1408/71 9 a artikla on niiden vastainen. Vaikuttaisi siltä, että tällä kysymyksellä Oberster Gerichtshof haluaa selvittää, onko 9 a artikla EY 39 ja EY 42 artiklan vastainen ja siten pätemätön siltä osin kuin siinä ei vaadita viitekautta pidennettäessä ottamaan huomioon eläkkeitä, jotka on myönnetty toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

50. Mielestäni ei ole tarpeen, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa tähän kysymykseen käsiteltävänä olevassa asiassa, koska ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tosiseikkojen perusteella on selvää, että vastaus kolmannen kysymyksen ensimmäiseen osaan antaa Oberster Gerichtshofille riittävästi tulkinta-apua pääasian ratkaisemiseksi.

Lisähuomautukset: EY 39 ja EY 42 artiklan ajallinen soveltamisala

51. Vaikka Itävallan hallitus hyväksyy sen, että käsiteltävänä olevat kansalliset säännökset, sellaisena kuin Itävallan tuomioistuimet ovat niitä tähän asti tulkinneet, ovat EY 39 ja EY 42 artiklan kanssa ristiriidassa, se kuitenkin epäilee perustamissopimuksen kyseisten määräysten merkitystä käsiteltävänä olevassa asiassa. Se viittaa asiassa Tsiotras [16] annettuun tuomioon ja korostaa, että perustamissopimusta ei voida soveltaa taannehtivasti Itävallassa. Sen vuoksi on erotettava tilanteet, jotka ovat ilmenneet ennen ja jälkeen sen ajankohdan, jona yhteisön oikeus ETA-sopimuksen mukaisesti tuli 1.1.1994 Itävallassa voimaan. Koska työtapaturma, johon pääasian oikeudenkäynti perustuu, sattui vuonna 1968, vapaata liikkuvuutta koskevat määräyksiä ei voida ajallisesti (ratione temporis) soveltaa pääasian oikeudenkäynnissä.

52. On totta, että yleisen oikeusperiaatteen [17] mukaisesti EY:n perustamissopimuksen määräyksillä ei ole taannehtivaa vaikutusta. [18] Kuitenkin, kuten yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa Österreichischer Gewerkschaftsbund [19] ja asiassa Saldanha ja MTS [20], EY:n perustamissopimuksen määräykset ovat liittymissopimuksen 2 artiklan mukaisesti välittömästi sovellettavia ja sitovia suhteessa Itävallan tasavaltaan siitä alkaen, kun se liittyi Euroopan unioniin, ja niitä voidaan soveltaa vaikutuksiin, joita ennen jäsenvaltion liittymistä unioniin syntyneillä tilanteilla sittemmin on.

53. Pääasian oikeudenkäynnissä on kyse henkilöstä, joka on hakenut työkyvyttömyyseläkettä sellaisesta päivästä alkaen, jona perustamissopimus on jo tullut Itävallassa voimaan. Mielestäni EY 39 ja EY 42 artiklan soveltaminen tällaiseen tilanteeseen ei tarkoita sitä, että perustamissopimuksen määräyksiä sovellettaisiin taannehtivasti; se tarkoittaa vain sitä, että yhteisön oikeutta sovelletaan heti tosiseikkoihin, jotka ovat ilmenneet menneisyydessä. Koska päätös, jolla ratkaistaan oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, perustuu välttämättä tosiseikkoihin, jotka ovat ilmenneet menneisyydessä, EY 39 ja EY 42 artiklan soveltaminen tähän päätökseen ei sinänsä tarkoita sitä, että yhteisön oikeuden mukaisille oikeuksille tunnustettaisiin taannehtiva vaikutus, ainakaan silloin, kun eläkettä haetaan vasta

16 — Asia C-171/91, tuomio 26.5.1993 (Kok. 1993, s. I-2925).

17 — Ks. erityisesti asia 98/78, Racke, tuomio 25.1.1979 (Kok. 1979, s. 69, 20 kohta) ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ajallisesta vaikutuksesta jäsenvaltioissa asia C-35/98, Verkooijen, tuomio 6.6.2000 (Kok. 2000, s. I-4071, 42 kohta).

18 — Ks. EY 39 artiklan osalta asia C-195/98, Österreichischer Gewerkschaftsbund, tuomio 30.11.2000 (Kok. 2000, s. I-10497, 55 kohta) ja EY:n perustamissopimuksen 73 a artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) osalta asia C-464/98, Stefan, tuomio 11.1.2001 (Kok. 2001, s. I-173, 21 kohta).

19 — Mainittu alaviitteessä 18, tuomion 55 kohta.

20 — EY 12 artikla koskeva asia C-122/96, tuomio 2.10.1997 (Kok. 1997, s. I-5325, 14 kohta).

sellaisesta päivästä alkaen, jona yhteisön oikeus on jo tullut voimaan kyseisessä jäsenvaltiossa. EY 39 ja EY 42 artiklan soveltaminen tällaisessa tapauksessa takaa ainoastaan sen, että siirtotyöläisiä ei kyseisellä hetkellä kohdella syrjivästi.

54. Tukea tälle näkemykselle voidaan, kuten komissio huomauttaa, saada asiassa Vougioukas annetusta tuomiosta.[21] Mainittu asia koski Kreikan viranomaisten kieltäytymistä ottamasta huomioon ammatilliseen lisäeläkkeeseen oikeuttavina työskentelykausia, jotka Kreikan kansalainen oli suorittanut toisessa jäsenvaltiossa ennen Kreikan liittymistä yhteisöön. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tuomionsa vaikutuksia ajallisesti mitenkään rajoittamatta, että tämä kieltäytyminen oli vastoin EY 39 ja EY 42 artiklaa, koska sillä saattaa olla epäsuotuisa vaikutus siirtotyöläisiin.

55. Tämä näkemys ei ole myöskään ristiriidassa asiassa Tsioutras annetun tuomion[22] kanssa. Mainittu asia koski Kreikan kansalaista, joka oli työskennellyt Saksassa ennen Helleenien tasavallan liittymistä yhteisöön. Hän oli työttömänä liittymispäivänä ja pysyi työttömänä liittymisen jälkeen, mutta hän haki työtä Saksassa, ja hänen oli objektiivisesti mahdotonta löytää työpaikkaa. Hän vetosi työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen uudistaakseen oleskelulupansa Saksassa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että asumisoikeus ei voinut perustua tosiseikkoihin, jotka olivat ilmenneet ennen Kreikan liittymistä yhteisöön. Syynä tähän oli se, että yhteisön oikeuden mukaisia oikeuksia ei voida saavuttaa ennen liittymistä, ja niitä ei voida sen vuoksi tunnustaa liittymisen jälkeen, kun edellytykset niiden saavuttamiselle ja olemassaololle eivät enää ole olemassa. Käsiteltävänä oleva asia on erilainen.[23] Kuten asia Vougioukas,[24] käsiteltävänä oleva asia ei koske sellaisten yhteisön oikeuden mukaisten oikeuksien tunnustamista, jotka väitetään saavutetun ennen yhteisöön liittymistä; käsiteltävänä oleva asia koskee siirtotyöläisten kohtelua heidän nykyisessä asemassaan, joka on sinänsä seuraus menneistä tapahtumista.

56. Tämän vuoksi hakemus, jonka on esittänyt sellainen henkilö kuin pääasian kantaja, saadakseen ASVG:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä sellaisesta päivästä alkaen, jona perustamissopimus on jo tullut voimaan Itävallassa, kuuluu EY 39 ja EY 42 artiklan ajalliseen (ratione temporis) soveltamisalaan.

21 — Mainittu alaviitteessä 11.

22 — Mainittu alaviitteessä 16.

23 — Ks. vastaavasti tapaus, jossa jäsenvaltion kansalainen kuoli ennen kyseisen valtion liittymistä Euroopan yhteisöön, asia C-131/96, Mora Romero, tuomio 25.6.1997 (Kok. 1997, s. I-3657, 17—19 kohta).

24 — Mainittu alaviitteessä 11.

Ratkaisuehdotus

57. Edellä esitetyn perusteella katson, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi vastattava Oberster Gerichtshofin esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

1) Jäsenvaltion sellaisen kansalaisen tilanne, joka ennen tämän valtion liittymistä Euroopan unioniin on tehnyt palkkatyötä toisessa jäsenvaltiossa, jossa hänelle on sattunut työtapaturma, kuuluu sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 soveltamisalaan, jos kyseinen henkilö hakee ensiksi mainitun jäsenvaltion liittymisen jälkeen työkyvyttömyyseläkettä ja jos työtapaturma on sellainen, että sen perusteella voi syntyä oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

2) EY 39 ja EY 42 artiklan vastainen on sellainen kansallinen säännös, jonka mukaan poikkeusta, joka tehdään työtapaturmaan perustuvan työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä olevasta odotusajasta, sovelletaan ainoastaan, jos henkilö, jolle turma oli sattunut, kuului tapaturman sattuessa pakollisen tai vapaaehtoisen vakuutuksen piiriin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

3) EY 39 ja EY 42 artiklan vastainen on kansallinen säännös, jonka mukaisesti viitekauden pidentäminen on mahdollista ajalla, jolta asianomainen henkilö on saanut työkyvyttömyyseläkettä kyseisen jäsenvaltion lakisääteisen tapaturmavakuutuksen mukaisesti, mutta pidentäminen ei ole mahdollista, jos kyseinen henkilö on saanut eläkettä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.